

# KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

**Előfizetés:**  
egész évre - - 12 korona.  
fél évre - - - 6 "  
negyed évre - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:

**Dr. MÜLLER JENŐ.**

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: □ centiméterenként 6 fillér. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyiltér sora 40 fillér.

## Dr. Szász Pál országgyűlési képviselő beszámolója.

Az október hatodikán tartott zalatnai képviselői beszámoló alkalmával, ha visszagondolunk mindazon izgalmas eseményekre, melyek a képviselő választást megelőzőleg és követőleg lejátszódtak a magyarigényi kerületben, s befejezést az igazságszolgáltatás legmagasabb fóruma, a m. kir. Curián nyertek, örömmel győződhettünk meg arról, hogy a nemzetiségi választó polgárok fanatikus gyűlölete, elkéseredett hangulata lecsillapult, mit legeklatásabban bizonyított a beszámolóban megjelent román választóknak is igen nagyszáma.

1910. július elején Vajda Vojvoda Sándor parlamenti szereplése révén országszerte ismert incarnatus román nemzetiségű képviselő a magyarigényi választó-kerületben, bár egy szavazattal, de megbukott, s helyette dr. Szász Pál ügyvédet, most már a nemzeti munkapártnak egyik tevékeny és lelkes tagját választották meg.

A közbizalom nem csalódott, beszámolója is, mit teljes terjedelmében alább közlünk, bizonyítéka annak, hogy képviselői hivatásának önzetemes igyekezetével, s a mai súlyos és szomorú viszonyok között nemes önfeláldozással igyekszik megfelelni.

Megválasztásának sikere, a koalíziós regimé hanyagsága folytán elvesztett nemzeti-ségi kerület visszaszerzése Alsó Fehér vármegyében a magyarság erejének, szupremáciájának diadalát jelentette.

És elsőrendű közérdekű feladat a nagyon nehéz küzdelmek árán megszerzett kerületet megtartani, a jövőre is biztosítani. Ezen feladatnak dr. Szász Pál orsz. gyűlési képviselő, a mint minden alkalommal tapasztalhatjuk, meg is felel. Politikai tevékenységének ez a legnagyobb sikere és a választók bizalmára minden hangzatos frázisnál szebb felelet.

Dr. Szász Pált zalatnai beszámolója Nagyenyedről is igen sokan felkísérték. A reggeli gyors másfél órással érkezett Enyedre s e miatt nem volt csatlakozás Gyulafehérvárt a zalatnai keskenyvágyányu vonathoz.

Külön vonat vitte Zalatra dr. Szász Pált és a Gyulafehérvárt is megszapordott kíséretét. A vonat utjában több állomásnál megállott, hogy a jelentkező kíséretet felvehesse.

Sárdon Szász József Alsó-Fehér vármegye főispánja, a képviselő édes atyja is csatlakozott a díszes kísérethez.

Déli 12 óra helyett d. u. 1 $\frac{1}{2}$  órakor volt a megérkezés Zalatra.

Az állomáson nagyszámu közönség élen Kurovsky Zsigmond bányatanácsossal

lelkes hangulattal fogadta a kerület képviselőjét.

Gyalog volt a bevonulás Zalatra. A házak nemzeti színű lobogókkal feldisítve s minden ablak kíváncsiakkal volt tele. Daczára a zord időnek Zalatra ünnepélyes külsőt öltött, hogy szeretett képviselőjét dr. Szász Pált méltóan fogadhassa. A főtéren „Isten hozott” felirattal fenyőágakkal díszített gyönyörű díszkapu állott, hol a zalatnai nemzeti munkapárt elnöke, Waller József ref. lelkes üdvözölte és beszámolója megtartására kérte fel a képviselőt. Dr. Szász Pál néhány szóval megköszönte az újabb meleg ovációt s beszámolójának meghaligtatására kérte fel a megjelent választóit.

Két óra volt mikor a zalatnai magyar kaszinó választó polgároktól zsufolásig megtelt nagytermébe beszámolója elmondása végett dr. Szász Pál a küldöttségtől követve belépett.

Hatalmas éljenzéssel és lelkes hangulattal fogadták megjelenésekor. A nagyszámu választó közönséghez a következő beszédet intézte:

*Tisztelt Polgártársaim!*

Kénytelen vagyok eredetileg minden részletre alaposan kiterjeszkedőnek tervezett beszámolómat rövidebbre szabni, ama hibámon kívül eső körülmény kényszerítő hatása alatt, hogy a programbeszéd ideje kitolódott és

## »Kongeszt.«

Az „Uj Idők” egyik nem régi számában, rövidke verset olvastam a fenti cím alatt. Szinte meglepett, hogy ezen, régebben is inkább csak falun ismert, ma már divatból kiment egyszerű kifejezést ilyen előkelő helyen, pláne egy kis vers címe gyanánt, láthatom. A t. olvasók nagyobb részt bizonyára nem is tudják, hogy e szóban tulajdonképpen miről is van szó.

A református egyház és iskola régi életéből maradt fenn e kifejezés. Ezen alkalomból eléveszem én azt, több más, szintén, divatját mult kifejezéssel, melyek mindannyian a ref. egyházi és iskolai életben voltak honosok, s ma már nagyobbára csak történelmi jelentőségűek.

Kongeszt, v. congest, v. conges (congero) latin szó, annyit jelent, hogy összehordott. — A ref. papi és tanítói fizetésekben szerepelt az a buza és boris, melyet az egyes hívek hordtak össze (véka buza, kanta bor) a pap és tanító

számára. Persze, hogy ez a sok különböző háztól, aratás, illetőleg szüret után, összehordott szemetes buza és vízzel valószínűleg jól meghígított must, nem birt azzal az értékkel, a mi értéke a helyi átlagos termésnek volt. De azért jóba vette azt, a szegény falusi pap és tanító, csak lett volna sok belőle. Mikszáth is említi a kongeszt-bort „Szent Péter esernyője” cz. művében „Zlevka” név alatt; — úgy látszik, hogy a felvidék tótjainál is szokásos volt a papoknak kongesztborral való ellátása.

Hogy mi a legátus, meg a supplicans, ezt még tudja s ismeri a mai nemzedék; de hogy mi volt a rektor, korrektor és praeceptor, ezt már igen sokan alig fogják tudni. Hát a ref. egyházakban a fiu-iskolák tanítói nagy részben nőtlen fiatal emberek voltak, kik a kollegiumokból kikerülve, több-kevesebb időt töltöttek el ezen helyzetökben, majd onnan egy vagy más irányba tovamentek. Különösen nevezetes volt a rektor-intézmény. Egyes nagyobb és módosabb eklézsiákban a papnak

és az első tanítónak (ki egyszersmind papi segédkező is volt) fizetése teljesen egyenlő volt, csakis a stólában volt különbség. No meg abban, hogy a rektor — valamint minden tanító — minden gyermektől kapott még valamit, pl. nyáron egy-egy u. n. kánikulariscirket is, néha még vittek a gyermekek tanítóknak egy-egy cső tejes kukoriczát egy-egy tojást is, csak úgy jószántukból. Az ilyen első tanítót nevezték rektornak, s ezen állásra, a kollégiumból végzett theologust hozták; ki, itt összekuporgatott pénzeszközével, majd külföldi akadémiaira ment (talán innen a rektoria neve „academica promotio”) egyetemet látogatott, vagy pedig belépett a káplánságnak sanyaruan dotált állapotába. A rektorság 2—3 évnél tovább nem tathattott és pedig azért, hogy ezen jótéteményben több végzett theologus-diák is részesülhessen. Ilyen rektor volt pl. Nagyszalontán a máramarosszigeti gymnázium nagyhírű igazgatója Szilágyi; ugyancsak Nagyszalontán rektoroskodott a kolozsvári tudomány-egye-

## Linoleum gyári raktár.

**HAAS LIPÓT Kolozsvar**

Mátyás király-tér 11 szám.

72 12—26.

pamlag-behuzatokat; kredencz csipkéket; gyermek és női kötényeket. — Gummi áruk, ágybetétek, lapdák, babák, fésűk, bőrkalapok, sapkák, Usona fajta gumisarkok, torna- és sárczipók igen nagy választékban kaphatók.

**Ajánlja felsorolt árult:** Valódi parafa linoleumokat szobák bevonására, ebédlő- és fűtő szőnyeget; viaszos-vászon terítőket; asztal- és

**A CZIM FONTOS; kérjen árjegyzéket.**

mert az Önök szives figyelmével e késői órákban tulong-tul visszaélni nem akarok. (Halljuk! Halljuk!) Igyekezni fogok azonban e szűkebb keretben is mindent elmondani, okadatolni és lehetőségig részletezni.

Két és fél éves képviselőségem alatt beszámoltam már önöknek és most a változott viszonyok hatása alatt úgy érzem, hogy kedves kötelességem ismét számot adni politikai magatartásomról, bizalmat kérni és hozzájárulást ahhoz a politikához, amit követtem, követek és követni is fogok: a produktív, eredményes és céltudatos nemzeti munka politikájához. (Éljen éljenzés, taps.)

Multkori beszámolómról sajnos csak a névszerinti szavazásokról adhattam számot. Ma már arról, hogy e végtelenül szomorú, megrendítően elfajult és kiszámíthatatlanul káros parlamenti korszak arra kényszerítette a kormányt és pártját, hogy rendet teremtsen, megszüntesse a parlamenti anarchiát, véget vessen a lelketlen időpazarlásnak és lehetővé tegye a munkát, a haladást. Erős eszközökkel tette ezt, mert keztyűs kézzel nem lehet operálni ott, ahol a bajok elhatalmasodtak és ahol még erősebb eszközökkel támadta meg egy maroknyi kisebbség önmagamegfelelkezésében a parlamentárismust és a dolgozni akaró törvényhozást. (Le kellett őket törni! Éljen Lukács! Éljen Tisza!)

Önök ismerik az elmúlt kampány szomorú történetét. Kezdve a koalíció történetétől, ahol fényesen igazolta négy improduktív, káros és hatásaiban még ma is szomorú esztendő, hogy a nemzeti függetlenség kivívásához nem elegendő a — frázis. Erő is kell hozzá és évtizedek progresszív, fokozatos haladásának reális munkája. Ez a kormány vállalta, hogy szanalja a multak hibáit, kipótolja a multak hiányát, rendet teremtsen és boldogulást eredményez. (Éljen! Éljen!)

tem volt jeles tanára Ladányi Gedeon is.

Mondottam, hogy a rektor papi segédkező is volt; hozzá tartozott az u. n. halotti bucsuztatók (versben) tartása is. Ladányi Gedeontól hallottam, hogy szalontai rektorságának mindjárt első napjaiban kellett egy jómódu ember felett ilyen verses bucsuztatót tartania. Jól is ment a bucsuztató, de a temetés után beállított hozzá a „funerator“ s megnevelégedésének adott kifejezést, mivel hogy a gyászoló család igen zokon vette azt, hogy a rektor ur bucsuztatójából kifejejtette az egyik családtagot, pedig hát a familia illően megfizette a bucsuztató díját. Ez a bucsuztató ma már kiment szokásból. Ámde régen a temetkezések sokkal körülményesebb és hosszadalmasabb szertartással történtek; a két hosszú predikáció nem volt ritkaság, vagy pedig a pap egy predikációja után a verses bucsuztató. Fel van jegyezve, hogy Tisza Kálmán édes anyjának temetésén predikált: 1. Révész Bálint debreczeni pap, később püspök, 2. Révész Imre debreczeni pap és 3. a helybeli geszti pap.

De nevezetes hivatal volt ez a rektorság még egyéb tekintetben is. — A praeceptor tanította a kezdő kis fiukat; a korrektor (pl. Arany János Nagyszalontán) a nagyobbakat; a felső egy vagy két osztályt pedig a

Vállalta a legnagyobb koncepczióju államférfiak egyike, Zalatna kiváló szülőte: Lukács László. (Hosszantartó, zajos éljenzés.) És vállalta a bölcs, bátor és rettenthetetlen Tisza István. (Szűnni nem akaró éljenzés, taps.) Ez a két férfi nem riadt vissza az ellenzék piszkolódó, tüzetfujó haragjától és egy szerencsétlen tébolyodott rémtettétől sem.

E két kiváló férfi érdeme első sorban, hogy rend lett, a lelketlen komédiázás színhelye átváltozott ismét a törvényhozás csarnokává és a túlkölés, czintányerozás és trombitálás bántó és veszedelmes zsvaja helyett ismét komoly férfiak végezhetik az ő felelősségteljes nehéz és produktív munkájukat. (Óriási taps, helyeslés.)

Elsősorban is törvényé váltak a katonai javaslatok. Az a kerékkötő, a mi immár egy évtized óta akadályozza meg a nyugodalmat munkálkodást, fekszik lidércnyomásként a nemzet egészséges organizmusán és akadályoz a más irányú munkában. Már e szempontból is korszakos jelentőségű a kormány munkája. Hogy eddig mennyire fontos és sürgős volt e javaslat tető alá hozása, mutatják a történetek. Hiszen már t.übe borult a Balkán, lángok csapnak fel a határokon ijesztő lobogással és talán csak napok kérdése, hogy megdördüljön az első ágyú, felvillanjon a puskák ijesztő tüze. Ez minket nem találhatta készületlenül. Ezért védekezünk kell, résen lennünk, mert ez a hatalmunk, a pozíciónk és nemzeti létünk kérdése. (Ugy van, ugy van.) Eddig csak a keretei voltak meg a századoknak és az ezredeknek. Fel kellett tehát azokat szerelni, ki kellett a legénységet képezni és erre kellett ez a reform. Mert a legnagyobb bűn, könnyelműség és lelketlenség lett volna kiállítani egy hiányos és kiképzetlen hadsereget. Olyan lelketlenség, mintha egyenesen a vágóhídra

rektor, De a rektor még mást is tanított ezenkívül; — nevezetesen igen sok helyen (mert sok nagyobb ref. egyházban volt) egy egész 6, azaz hat osztályú gimnáziumot (nehel a rektor, professzor címet viselt). A jelenkor embere álmélkodva hallja, miként taníthatott egyedül egy egyetlen szál ember egy egész (6 oszt.) gimnáziumot; hát pedig tanított; igaz, hogy nem nagy volt az egész létszám, s a felsőbb osztálybeliek tanígtatták a kisebbeket. Magam is ismertem Pallay Miklóst, Debreczen város jeles orvos-doktorát, a mikor falusi rektor korában ilyen 6 oszt. gimnáziumot tanígtatt egyeb teendőin kívül. Magam is ismerem Szeremlei Samut (jelenleg hódmezővásárhelyi pap és akadémiai tag), ki Hajduböszörményben rektoroskodva, ilyen 6 oszt. gimnáziumot tanított; kinek csodával határos, mesés tanítási sikereiről, elragadtatással beszélnek volt tanítványai még ma is.

Ezek a falusi 6 oszt. gimnáziumok nevezettek particula v. schola particularis néven is; tanulói particulistáknak. Ezekből mentek a fiuk a 7-ik gym. osztályba, a schola maternákba pl. Debreczen, S.-Patak, stb. és itt a 7-ik oszt. ba belépendők, miut novitius diákok „subscribáltak“.

küldtük volna a legényeinket. (Ugy van! Ugy van!)

Nem is akarok hosszabban foglalkozni e reform üdvös ujtásával, a melynek megakadályozása egyenesen bűn számba megy. Mint a két éves szolgálati idő vagy a perrendtartás megalkotása és a magyar nyelv oly mérvű érvényesülése, a melyent eddig kivívni senki sem tudott, — a legkevésbé a koalíció. (Ugy van! Ugy van!)

Mi felelősségünk teljes tudatában csinálunk politikát. Vállaljuk a történeket a felelősséget a nemzet előtt, lelkiismeretünk előtt és a történelem előtt. Vállalja a kormány és a párt, a melyik mint egy ember egyetértő harmóniában, becsületesen, bátran és nyugalommal tartott ki nehéz és fontos missziója teljesítésében. (Zajos éljenzés, Taps.)

E törekvésünk nem új. Hagyománya annak a pártnak, melynek dicső örökébe lejtünk és kötelességünk, a melynek teljesítésére küldött midayajunkat a parlamentbe a nemzet többségének bizalma. Tisza István volt már évek előtt az, a ki ezt történelmi küldetesként vállalta és vállalta érte a nemzet ódiáját is, a mikor úgy látszott, hogy törekvése elbukott. Annál inkább vállalta most, a mikor a nemzet szomorúan kiabrándulva a koalíció alatt tévedéséből, megajándékozta bizalmával.

A nemzet dolgozni akar. Bebizonyította, a mikor a nemzeti munkapártját e programmal többségre juttatja és fényesen bebizonyította e válságos, nehéz uspokban, a mikor a törvényhatóságok mellettük törtetek lándzsát és az ellenzék nyári agitációja befagyott. Elfordult tőlük a nép, melynek kegyét zajos botrányokkal, trombitáló munkával, eszmei czélokot nélkülöző önös taktikázásokkal, személyi érdekeket szolgáló személyi hajszakkal vadászták hiába.

És még az a merev, rideg, parancsoló

Itt említem meg a coquia szót. A ref diákok, tehát a particulisták is, nagybárá szegény fiuk voltak. Ki-ki elhelyezkedett és élt, azaz koplalt, a hogy tudott; a legszegényebbek számára pedig az illető község lakói (többnyire vallásfelekezeti különbség nélkül) ingyen főztek és küldtek egy-egy kis ebédet (ebben részesült a praeceptor és korrektor is) bármily silányat, de a semminél mégis jobbat. (A leggyakoribb menü: árvaleves gombatésztával, száraz bab vagy sárga kása auflag nélkül, olykor egy kis tepertővel.)

Itt kapcsolom be az „expectans“ diák szót. — A ref. egyházi és iskolai élet hajdan, legnagyobb részben a jószívi adakozók adományaira, jótéteményeire volt alapítva. Ünnepeken kalács, husvétkor egy-egy bárány is, sok helyen kijárt papnak, tanítónak egyik-másik jómódu gazdától. Nem kötelességből adta azt az a gazda, hanem jószívből, figyelemből, tisztességből. A kollégiumok tanulói mindenféle adományokkal voltak felségítve, úgy a kollégiumok, mint a kollégiumi városok lakóitól. Ismeretes a konviktus-koszt; a czipó, mit a pápai diák „szaty“-nak, a debreczeni pedig „brugó“-nak nevezett. Ismeretes a „kapsálás“ intézménye, mely abból állott pl. Debreczenben


**A „Tungstram“-féle fémszálas izzók**  
**október 1-től 1.60 koronáért kapható.**

visszautasítás sem volt elég. A trombita és szintányer hősök tovább akarták letörve, elhagyni, kiköszörözni és visszautasítva is folytatni nemzetromboló munkájukat. A parlamentben, az utcán és egy csufos, szerencsétlen és komikus bécsi kaland gyerekes viszontagságaiban is, a mikor idegenbe mentek, hogy az egész világ előtt ad óculos demonstrálják azt, a mit csak szégyelleni lehet és letagadni volna érdemes. Komédiáztak Bécs népe előtt, fotografus masinák előtt, had lássa a világ, hogy milyen nagy hősök ők — mozi képeken. (Szégyeljük magukat! Komédiázók!) Ezekkel az eszközökkel szemben semmiféle eszköz sem lehetett elég erős. (Óriási éljenzés.)

Mi azonban dolgozunk. A miniszterelnök a legnehezebb viszonyok között vette át az államháztartást. A koalíció államkasszáját vette át. Vagyis átvett egy üres államkasszát. (Pfüj, szégyeljük magukat! Mért nem erről beszél Déry?) És mégis gyönyörű eredményeket ért el.

Itt a szónok hosszabban, szakavatott alapossággal fejtegette meggyőzően a Lukács-rezsim pénzügyi előnyeit és politikai pompás eredményeit. Hogy mennyivel szélesebb körű lett a budgetünk, milyen emelkedés mutatkozott nem erőszakosan, hanem természetesen fejlődés alapján. Hogy a katonai terhek alig észrevehető pluszt jelentenek, ezzel szemben olyan kulturális befektetéseket irányított elő az expoze, a milyenre eddig pelda nem volt. Vázolta a nagyszabású befektetési programot. Különösen azt, a mi a vasut teljesítő képességének emelésére vált szükségessé, az állami üzemek, közutak, iparfejlesztés, földmívelési — főként a gazdálkodás belterjessé tételére és kerti gazdálkodásra vonatkozó — programját, a nagyszabású közegészségügyi és kórházi programot, a melyekből Zalatnát

főként az iparfejlesztés és az állami üzemek érdekelték. A beszéd e rendkívül értékes, nagy készületségre valló részét minden mozzanatában élénk helyesléssel fogadták a választók.

A jövő perspektívájának, — folytatta beszédét — egyik legkiemelkedőbb kérdése: a választójogi reform. E reform demokratikus lesz, mert ez a pártunk programja és ez felel meg a párt demokratikus és szabadelvű álláspontjának. Itt azonban már előre kijelentem, hogy minden erőmmel követni fogom a helyes és észszerű mérséklést. A nemzeti szupremácia nagy és nehéz értékek megvédését és egy bizonyos temperálást, hogy ne egyszerre, az idő megérése előtt, de számbaveve a körülményeket, előkészítve a konjunkturákat, lehessen csak általánosság és legteljesebben széleskörűvé e fontos reform, melynek megalkotása demokratikus szükség, de elhibázott megalkotása helyrehozhatatlan bűn lenne. (Zajos éljenzés.)

Követendő programunkban — szerintem — fontos és elmaradhatatlan szerepet kell juttatni egy régen késlekedő, óriási jelentőségű és hatásában nagyszerűen áldásos reformnak: a közigazgatás államosításának. (Taps, Éljenzés.)

Nagy súlyt helyezek elsősorban a kör- és községi jegyzők államosítására. A jegyzői pálya ma nehéz pálya. A milyen felelősségteljes, olyan tövess. Kérdődőlnek és választják. Létük, haladásuk, egzisztenciájuk egyese — gyakran arra kevésbé hivatásosak — szeszélyétől, indulatától függ. Gyakorta törnek le ambícióik, kénytelenek megalkudni erőyes férfiak és nem tudnak érdemük szerint boldogulni arra hivatottak. Családi nekuszok, összeköttetések, kicsinyesebb élmesség boldogít, előrevisz kevésbé érdemeseket és ez az érdemeseket elkeseríti, ambíciójának szárnyát szegi és jogos érvénye-

sítését megakadályozza. Az elhittartott körzettek miatt nagyszabású talénumok sórdódnak kicsi körülmények közé és nem tudnak kibontakozni, mások kevesebb hivatással jogosulatlan politikákba esőppennek. (Ugy van, Ugy van!)

Ezen segíteni kell. Ennek reparaása nemzeti szükség, parancsoló feladat. Az államosításnak meg kell történni. (Szűnni nem akaró éljenzés.)

Éppen ezért véleményem szerint az általános választói joggal egyidőben megalkotandó a közigazgatás államosításának reformja. (Zajos tetszés.)

Én híve vagyok a vármegyék autonómiájának. A becsületes, korrekt, helyes, észszerű és jól értelmezett autonómiának azonban. A hogy például azt Anglabau értelmezik. Hogy az autonómikus rendezkedés ott érvényesüljön, a hol az helyes és ennek tulhajtása felelősség nélküli szerveket ne emeljen szünte zsarnoki módra felelősségteljes közegek fölé. Az autonómia — ha helyesen értelmezik — összefér az ugyancsak helyesen értelmezett államosítással. Első sorban fontos és sürgős természetesen a községi és körjegyzők államosítása. (Élénk tetszés.) Szűnjének meg a mostoha viszonyok, dolgozhasson e hasznos és fontos kar ambícióival, szabadon és anyagi gondoktól menten. (Élénk éljenzés.)

Miután még nagy alapossággal kifejtette Szász Pal a kérdés megokolásának lehetőségeit és kifejtette azt, hogy a kormány a tisztviselőkkel szemben folytatni fogja szociális munkáját, a státuszrendezéseket és fizetésrendezéseket, mint a hogy azt a jegyzőknél, tanítóknál, tisztviselőknél első lépésben megkezdte, befejezte beszédét.

Kérem az önök szíves támogatását a munka a szép, nehéz, felelősségteljes utján. Adjanak erőt bizalmukkal, alapot támogatásukkal, hogy ne legyen a szavam kiáltó szó a pusztában. (Óriási éljenzés, taps, ováció. A szónokot mindeuki üdvözi.)

A beszédet nagy lelkesedéssel fogadta a választók közönsége, különösen ott tört ki elementáris erővel az ováció, a mikor a beszéd rámutatott a munkapárt történelmi szerepére, az alkotmányosság megvédésének, a parlamentarizmus megmentésének szükségességére, a produktív munka aidasára és eadigi eredményeire. Rendkívül becses és eseményszerűvé vált a beszéd főként akkor, amikor nagy alapossággal kifejtette, hogy a választójogi reformmal együttesen meg kell alkotni a közigazgatás és ebben főként a községi és körjegyzők államosítását, úgy azonban, hogy ezzel az autonómia ne fosztassék meg, hanem annak helyes értelmezett bázisain és keretében történhessék meg e részleges bifurkáció.

A lelkesedés alig akart lecsillapodni. A képviselő gyönyörű beszédét Waller pártelnök köszönte meg.

Utána bankett volt a kaszinóban, a hol Szász József főispán, Szász Pal, Cerninger Alfréd, Schweiger Jenő, Kuróvszky Zsigmond, Waller József, Téri Ödön dr., továbbá Hajós Imre és Tomatás Vazul munkások tartottak pohárköszöntőt. A közönség mindvégig kitartóan ünnepelte Szász

és Patakon, hogy őszszel az erre kijelölt diákok szekérrel indultak meg és szedték össze a hívektől, a helyi v. vidéki lakosságtól, a különböző terménybeli v. pénzbeli jótékony adományokat. Persze, épen mindenkinek még így sem jutott, még cipő sem; ezek a hazulról ottan-ottan érkező küldeményekből táplálkoztak. Mikor pedig már ez is elfogyott (Ladányi G. kolozsv. volt egyetemi tanár nyomán mondom ezeket), hát Debreczenben az volt az őszszokás, hogy ezek a szegény éhes diákok déli 12 órakor kiállottak a kollégium portájába, várva a „jó szerencsét“. Ezeket neveztek ott „expectans“ diákoknak. És a jó szerencse legtöbbször meg is érkezett. Mert azokban a régi jó időkben, Debreczen paraszt polgárnói közt, — kik annak idején, Olmützben raboskodó papjuknak is nt. K. Tóth Mihály uramnak újévi ajándékol egy 100 rőfös kolbászt és egy óriás fazék töltött káposztát menesztettek Olmützbe, — mindig akadt egy-egy jómódu „ci va“, a ki egy-egy óriás fazék izletes ételt küldött cselédjeitől a kollégium portájához, az expectans diákok számára. Ma már el sem tudjuk képzelni, hogy és miként volt ez; de hogy volt valahogy, annyi bizonyos, mert forrásom feltétlenül hiteles.

Remanens, dárdás, peták'ra járó bagoly-

diák, gregariusdiák, gerundium, a személyt jelentő „umbra“ stb. és még sok kifejezés és szokás volna érdemes a felemlítésre és értelmezésre. — De legyen elég ennyi. S ha talán ezt a keveset is — mint ma már divatját mult régiségeket — unalmasnak találjad volna t, olvasóm, — hát akkor engedelmet kér tőled e régi apróságok írója; ki csak is az „Uj-Idők“ említett kis versének láttára bátorzkodott ilyenfélékkel, ilyen semmisségekkel, itt előhozakodni. — Ma ezek csak semmisségeknek tűnhetnek fel; de a régi multban meg volt a jelentőségük ezeknek, egyik másik említett intézménynek, talán épen nagy jelentőségük is.

Ma már megszűnt a konges-bor, megszűnt a coquia, kápsálás, sat; a református hívek nem küldenek papjaiknak husvéti bárányt, ünnepi kalácsot; papok, tanítók és hívek között meglazult a régi kordialis viszony; — de ezekkel az apróságokkal látszó dolgokkal párhuzamosan szűnik, hanyatlak, lazul sok olyan valami is . . . ha egyéb nem, hát a vallás-erkölcsi, érzés; és pedig nem csak „extra“, hanem „intra“ is.

**MŰTRÁGYÁT (16% kálimsuperphosphat)**

állandóan raktáron tart **WINKLER JÁNOS, Nagyenyeden.**

József főispánt, képviselőjüket, Mayer Ödön dr.-t és a többi vendéget.

Waller pártelnök indítványára pedig táviratilag üdvözölték Lákács Lászlót, gróf Tisza Istvánt és báró Bánffy Kázmír alispánt.

## VÁRMEGYEI ÉLET.

### A Közigazgatási Bizottság ülése.

A KB. f. hó 9-én tartotta havi ülését Szász József főispán elnöklete alatt. A választott tagok közül jelen voltak Zeyk Kálmán, br. Kemény Pál, Török Bertalan, dr. Márk Izidor, dr. Szász Pál, dr. Müller Jenő, dr. Mayer Ödön.

Br. Bánffy Kázmír alispán jelenti, hogy néhai Jancsó Lajos szbíró helyébe Keresztes Nagy Sándor lett áthelyezve. A Maros és Küküllő áradása egyes helyeken oly kárt okozott, hogy segíezésre lesz szükség. Az erre vonatkozó adatokat begyűjtve inség segínyt fog kérni. A sorozás a legjobb rendben folyt le, 4769 felhívott védkötelestől megjelent 3427, 72%. Alkalmassnak találtott 1111 egyén, a megjelentek 32.42% Vuzdugán István verespataki járási díjnok lemondván, helyébe Tóth Lujza, mint egyetlen pályázó lett kinevezve.

Zalányi Farkas aljegyző előadása folytán Vajásdi Nagy Samu és társai fellebbezésének hely adatván, a közbirtokossági legelő bérbeadása ügyében az illetékes birtokosok által új határozat lesz hozandó. A gyulafehérvári orthodox izraelita imaházi egyesület ügye kiegészítésre visszaküldetik. Czirner Ákos aljegyző, dr. Enyedi Jenő gyakornok előadásai után dr. Jeney Elek árvaszéki elnök tett jelentéseket. Dr. Dobozó Vilmos főorvos jelenti, hogy szeptember havában az egészségügyi állapot kedvezőtlen volt. Született 636, meghalt 383 egyén. A hevenyfertőző betegségek közül a kanyaró, hasihagymáz és hökhurut voltak erősebben elterjedve. A m. kórházban ápolgatott 128 beteg, a hó végén maradt 51 beteg. Dr. Müller Jenő indítványozza, hogy a belügyminiszterhez felirat tessenek a megyei kórház kiépítése végett, melyet a főispán vezetése alatt küldöttség adjon át ó nagyméltóságának, a helyes indítványt a K. B. elfogadta. Daniél Imre kir. ügyész jelentése szerint a fogházak állapota rendes. Bereczky Miksa pénzügyigazgató jelentése szerint az esedékes 2.334.717 K, egyes adóból befolyt szeptemberben 137.981 K., összesen ez évben 859.911 K., hátralék 1.474.806 K. Ezenkívül még 11 ügyet adott elő.

Zalatna, Nagyompoly, Kénesd határainak szétválasztása kérdésében szept. 23—27-ig helyszíni tárgyalást tartott. Meggyőződött, hogy a nép félre lett vezetve s ezzel a községnek közel 1000 korona ok nélküli költség lett okozva. Vizakna r. t. városi állatorvosa Csepreghi Jánost választotta. A közigazgatás menete rendes.

Nehéz János kir. tanfelügyelő jelentése szerint Szarvaspatakon és Verespatakon új állami iskolák lesznek. A vizaknai áll. elemi iskola és óvoda építési munkálatai kidaták. A nagy sár miatt több iskolában nem járhattak fel a gyermekek.

Albert Iván kir. építészeti hiv. főnök jelentése szerint a községeken szerfelett sok

kárt okoztak az árvizek, megakadtak a fedanyag szállítások. A fellepett bajok megszüntetésére e miatt hosszabb idő lesz szükséges. Dr. Szász Pál KB. tag indítványára, hogy az épít. hiv. hívassék fel a rendkívüli károkra figyelemmel megfelelő javaslattételre s a szükséges nagyobb utépitési segély kérése végett felirat és küldöttség menesztessék a kereskedelmi miniszterhez.

## A szerelem.

Nem az a szerelem, mit kiejt az ajkad,  
Mely, ha úgy akarsz, meg se látszik rajtad,  
Nem az a szerelem, bár a szíved olvad,  
Mit a mámor múltán elragad a holnap.  
Nem az a szerelem, ha pezsdül a véred  
S emésző tüzeben férfi csókját kéred,  
Nem az a szerelem, mi csak kéjből támad  
S az első könnyecseppel megöli a bánat.

De az a szerelem, bár ajkad se mondja,  
Ha egyé a szíved legparányibb gondja,  
Ha másnak szívedből mit sem ad az élet,  
Ha másra szemednek sugara se téved.  
Ha Előtte nincsen titkodni se fátyol,  
Ha örömed nincsen sehoh Tőle távol  
És ha minden átok az utadba állna,  
Akkor is elmennél bárhova Utána.

Antal Iván.

## HIREK.

— **Majláth püspök ezüstmiséje.** Gróf Majláth Gusztáv erdélyi róm. katolikus püspök e hó 6-án, vasárnap délelőtt mondtotta ezüstmiséjét a gyulafehérvári székes-egyházban. Az ünnepélyes évfordulatot csendben ülte meg a püspök, hogy minden ünnepeltetést elkerüljön, de mégis sokan tudomást szereztek róla és üdvözlésekkel keresték föl a népszerű püspököt. E napon volt püspökké kinevezésének is 15. évfordulója.

— **A Bethlen-kollégium ifjusága** vasárnap délelőtt 10 órakor az aradi tizenhárom vértanu emlékére szép számú közönség részvételével kegyeletes ünnepélyt tartott a kollégium dísztermében. A műsor minden egyes száma nagy hatással volt a jelenlévőkre. Fövenyessy B. „Emlékezés”-ét énekelte a főgimn. dalkar. Pünkösty László IV. é. t. j. szép imát mondott. Tóth Kálmánnak „Kik voltak a honvédek?” cz. melodramáját szavalta: Mátyás Ákos VIII. o. t., hegedűn Benedek Ferencz VIII. o. t., zongorán Gámán Imre VIII. o. t. kísérte. Veress G. „Rekviem október 6-án” szerzeményét énekelte a tanítóképző dalkara. Ünnepi beszédet Lőrincz Sámuel VII. o. t. mondott. Ábrányi E. „Tizenhárom” költeményét szavalta Nagy Tivadar IV. é. tanítójelölt. Végül a Himnusz hangjai zárták be a szép sikert, kegyeletes és hazafias ünnepélyt.

— **Az Erdélyi Múzeum Egyesület vándorgyűlése Gyulafehérvárt.** Folyó hó 12, 13 és 14-én derűs, kedves napok köszöntenek be a mostani viharos politikai és véresnek mutatózó háborus helyzet komor felhő daczára. E napokon tartja az E. M. E. vándorgyűlést a városi vigadó nagytermeben és délelőtt fel 11 órakor kezdődik gróf Eszterházy Kálmán elnök megnyitójával, mely után a testület üdvözlésre köv-

kezik. A tudományos felolvasások sorát Bodrogi János Bethlen-főiskolai tanár nyitja meg rendkívül érdekes előadásával az „Alsófehérvármegyei honfoglaláskori leletekről.”

— **Az erdélyi hadtestet nem mozgósították.** A balkáni eseményekkel kapcsolatban lépten-nyomon hírlapi közlemények, ellenzéki fantáziák látnak napvilágot, melyek a monarchia hadi mozdulatairól és készülődéseiről szólnak. A mozgósításból semmi sem igaz, mert akár részleges mozgósításról van szó, a melyet a behívókou közölnak a hadkötelesekkel, akár teljes mozgósításról, a melyet plakátokon tesznek közhirre, az intézkedések ugyszólván momentán végrehajthatnak.

— **Az első hó.** Hétfőn reggel a torozkói Székely-köt vékony hó borította. A korán lehullott hó a déli órákban már elolvadt.

— **Országos őszi vásár.** Az enyedi őszi állatvásár vasárnap veszi kezdetét és tart keddig. A kirakóvásár szerdán, 16-án lesz.

— **A kolozsvári népgyűlés.** Tudtuk, hogy az erdélyi közönség távol fogja magát tartani a nevében, de megkérdezése nélkül hirdett népgyűléstől. És el voltunk készülve, hogy a szövetkezett ellenzék mindent kész sajtója a vasárnapi piaci mulatságot „erdélyi állásfoglalásnak” fogja elkeresztelni. Sem az országnak, sem magának Kolozsvár városának nincs szüksége arra, hogy a szövetkezett ellenzék vasárnapi kolozsvári vendégszereplését kellő értékére szállítsuk le. Az ország tulon-tul ismeri már ezeket a vendégszerepléseket és hogy kik állottak a rendezés élén, kik voltak a gyűlésen jelen s kik tolták fel magukat, hogy Erdély nevében beszéljenek.

— **Betörés a vármegyei főügyésznél.** Garda Kálmán főgyesz több nap óta családjával együtt távol van. Ezen alkalmat akarta felhasználni egy még, és valószínűleg jövőre is ismeretlen betörő, hogy a város végén ujonan épült lakásába behatoljon. A vállalkozás sikertelenül végződött. A betörő egyik udvarra nyíló ablakon keresztül hatolt be egy diszkrét helyre, honnan a fürdőszobánál tovább nem juthatott a zárt ajtó miatt. Az ebédő ajtó kilincset feszítve el is görbitette. Nagyobb szabásu rablást akart elkövetni, a mi onnan látszik, hogy csekély értéket képviselő kezűgybe eső ruhadarabokra ügyet se vetett. A rendőrség a vizsgálatot és nyomozást azonnal megindította, sikere alig vezethet, miután semmi nyom nem áll rendelkezésére. Hanem azért az egész háztájra kiterjedő vizsgálat alapján sikerült megállapítani, hogy két tojással kevesebb van a háznál, a mi azonban nem a keresett betörő lelkét terheli.

Szóllósy Jánosnak pedig Porond-utczai üzletébe törtek be és többféle árucikket, köztük egy egész oldal szalonnát vittek el a betörők. — A szőlőkben a szőlőtolvajok is megkezdtek munkájukat. A rendőrség nyomozást indított; óhajunk, hogy azt erélyesen végezze.

— **Enyed mooskosai.** Nem politikai tendenciájú sorok következnek, hanem csak az enyedi fiakerekről akarunk megemlékezni. Az enyedi fiakerekről 90 százalékban, minden lelkiismeretfurdalás nélkül el lehet mondani, hogy mooskosak, bűdösek és roudák! Akár kocsit, akár lovat vagy hámot nézünk, S nem csuda, ha ezen fényes millieub a kocsis is igyekszik beilleszkedni. „No na monem teszi.”

Multkor így is kiáltott fel valaki, „Hát ezekből a lovakkól lesznek a finom szalámik, soha többé nem eszem.“ Könnyűrüljön meg a hatóság a közönségen s javítson ezen a botrányos helyzeten.

— **Az enyedi bolgár kertészek** is mintegy 37-en, kik a Fischer-féle faiskola telepein dolgoztak, hazamentek Bulgáriába katonának. Hétfőn indultak utnak a hazájukból érkezett katonai parancsra. Az itt maradt fiatalabbja és öregebbje is haza készül, ha a háboru csakugyan kitörne.

— **Leesett az emeletről.** Bozsán Lodovika nyirmezői 18 éves napszámos leány szerdán leesett a Kossuth Lajos-utczában épülő dr. Szász Pál-féle palota emeleti lépcsőzetéről. A lépcsőházban esett le és fején nagyon súlyos sérülést szenvedett a szegény leány, eszméletlen állapotban vitték a kórházba. Sajat vigyázatlanságának az áldozata.

— **Az Edison villamos színház** vasárnap megkezdte előadásait. Az elmúlt idény alatt szórakoztató és ismeretterjesztő előadásai jó sikerűek voltak, hisszük, hogy most is azon lesz az igazgatóság, hogy a közönséget jó előadásokkal fogja szórakoztatni. Az ifjúságnak pedig hasznos tárgyú és tréfás képeket fog bemutatni.

— **Nyilvános köszönet.** Meit. Zeyk Kálmán ur a Protestáns Nőegyesület segélyezési czéljaira 20 koronát adományozott, mely összegnek pénztárba vételét köszönettel igazolom. Zayzon János pénztáros.

— **Kedves emlékek.** Dercsényi Etelka neve nem ismeretlen azok előtt, kik még vissza tudnak emlékezni a régi színházi életre. Betegeskedése miatt szakított egyelőre a színészi pályával és idejét az irodalomnak szentelte, „Kedves emlékek“ czimvel foglalta össze színészi életéből való emlékezését. Az érdekes kis könyv immár tizedik kiadását érte el. Finom és kedves megfigyelések, melyeknek írója határozott tehetséget árul el. A kis munka megrendelhető a szerzőnél Aradon, Csiky Gergely-utca 25. sz.

— **Az abrudbányai dohány és só nagyáruának** kezelésére a nagyenyedi m. kir. pénzügyigazgatóságnál október hó 27-én délelőtt 11 órakor írásbeli zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni. Az árlejtés feltételei és az ajánlati minta nagyenyedi m. kir. pénzügyigazgatóságnál, adóhivatalnál, pénzügyőri biz'osoknál, püőri szakaszoknál, városi tanácsnál és főszozolgabíráknál a hivatalos órák alatt betekintheők.

— **Világkönyvtár.** Ebben a gyűjteményben, mely már annyi világhírű munkát tett olcsó pénzen hozzáférhetővé, most Franz Oppenheimer: Az állam című könyve jelent meg. „Az állam“ szociológiájába foglalkozik ez a munka. Nem közjogi elméletek delibábjait tükrözteti, nem államjogi paragrafusokba kapaszkodik, hanem az állam keletkezésének a történelmi fejlődés során való kialakulását kutatja. Az államelőtti hordák életétől a mai nemzeti államok kifermálódásának küszöbéig mutatja meg Oppenheimer a gazdasági tényezőket és az erőszak egyre működő hajtóerejét a népek sorsának a kialakításában. Tömördek érdekes példa, szellemes, csipős stílus, a közönség tudásával és türelmével való bölcs számottevés a legkitünőbb és egyben a legnépszerűbb szociológiai munkák sorába emeli ezt a könyvet. Ára tartós angol vászonkötésben 1 korona 90 fillér.

\* **A világ** minden részében tudják, hogy a Phosphatine Fallières tápszer legkiválóbb. Az elválasztás pillanatától kezdve sohase gondoljon egyetlen anya se más tápszerre, mint az ezerszeresen kitünőnek bizonyult Phosphatine Fallières-re, miáltal a gyermek erőssé és egészségessé lesz.

— **Nagy Endre a Jó pajtásban.** A többi kitünő írók mellé Nagy Endre is beállott Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermek-lapját a Jó Pajtás munka'ársainak sorába, több pompás, jövedvtől duzzadó elbeszélést írt számára, melyeket most, október elsei számában kezd közölni a magyar gyermekek kedves lapja. Ugyanazok az a szám, mely a rendesenél jóval nagyobb terjedelemben és rendkívül gazdag tartalommal jelent meg, kezdi közölni Rudnyánszky Gyulának egy hosszabb verses meséjét a kis közmőről. Sebők Zsigmond új Dörmögő-sorozatát kezd, Dörmögő a Királyhágon túl cizimel, Endrődi Sándor, Benedek Elek és Feleki Sándor verset írtak, Schöpflin Aladár cikket a motoros esónakok versenyről, Garay Akos és Kalivoda Kató pompás képét rajzoltak, Szabóne Nögáll Janka elbeszélést hoz. Zsiga lácsi kedves mókát mond el, Szemere György folytatja nagyszerű regényét. A kis krónika rovat aktuálításai, rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, fél évre 5 korona egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatószámokat küld a „Jó Pajtás“ kiadóhivatala Budapest IV., Egyetem-utca 4.



## Asszonyok

legnépszerűbb közlönye a 19 év óta megjelenő „Háztartás“, mely kiválóan szerkesztett folyóirat (szerkeszti Kürthy Emilné) felőlel mindent, a mi a magyar háziasszonyt érdekli. A sütiest-főzést, olcsó és praktikus ruházkodást, tanácsokat, felvilágosítást stb. asszonyok

## leányok

játszva sajátíthatják el a „Háztartásból“. Ha most felévi előfizetés gyanánt hat koronát beküld, akkor ingyen és bérmentve megkapja a Háztartás könyvtára most megjelent 20 kötetét, mely pompás könyvek

## kedvenc

tanító mesterei minden modern és művelt magyar háziasszonynak. Ingyen mutatószámot küld a „Háztartás“ kiadóhivatala Budapest, VI., Eötvös-utca 36. Fizessen minél előbb elő és állandó

## szórakozása

lesz, mert a „Háztartás“ szórakoztatva tanít és két évtized óta sok derék magyar gazdasszonyt nevelt.



# FOGORVOS

## Perl József

:-: American Dentist :-:

**Nagyenyedre vissza jött, hogy a megkezdett munkáit bevégezze.**

Miután rövid ideig tartózkodik városunkban, kéri az igen tisztelt közönséget, hogy sziveskedjenek szükségleteikkel mielőbb felkeresni.

Rendel: Szeidl-szálloda 8. számú szobában d. e. 9—12-, és d. u. 2—5 óráig.

783—1912. vég. szám.

## Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-oz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyzebeni kir. törvényszéknek 1908. évi 4651. 4652. számú végzése következtében Dr. Ordae Kornél ügyvéd által képviselt Sebesana szászsebesi pénz és hitelintézet részvénytársaság javára Moldován György és társai ellen 1200 korona s járuléka erejéig 1908. évi június hó 25-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 855 koronára becsült következő ingóságok, u. m. 2 ló, 1 tehén, 1 lószékér, 12 drb juh, disznó, szobabutorok és széna nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. járásbírószág 1908-ik évi V. 270 10 számú végzése folytán 1200 kor. tőkekövetelés, ennek 1907. október 20. napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 193 korona 55 filléren bíróság már megállapított költségek erejéig, Székás szabadján október hó 17-ik napjának délelőtt 11 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak a meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-oz. 107 és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén a becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elővezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-oz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Balázsfalva, 1912. évi október hó 4. napján.

**Szigethy Károly,**

kir. bir. végrehajtó.

304 1—1

3683—1912. tkvi. sz.

## Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Müller Jenő ügyvéd által képviselt Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár végrehajtónak Rácz Átyim tövisi lakos végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árverés 300 kor. tőke, ennek 1911. évi július hó 22. napjától járó 8% kamata, eddig összesen megállapított 45 korona 10 fill. per- és végrehajtási költség, valamint ezen árverési kérésért ezuttal megállapított 19 kor. és a még felmerülő költségek, továbbá 140 és 300 kor. követelésének valamint a csatlakozottnak kimondott Dávid Lukréczia férj. Albu Axentyéné és Dávid Cornélia férj. Rad Jánosnének 53 kor. 20 fill., az Alsófehérmegyei Gazdasági banknak 122 kor. 80 fill. tőke és jár. iránti követeléseinek kielégítése végett az 1881. LX. t.-oz. 144. §-a alapján és 146. §. értelmében a gyulafehérvári kir. törvényszék területén és a nagyenyedi kir. járásbírószág területébe eső a tövisi 865. sz. tkvben A + 2—4. rsz. alatt foglalt Rácz Átyim tulajdonául fölvevett ingatlanra, a C 1. a. özv. Rácz Stefánné javára bekebelezett haszonélvezeti jog fentartásával, a B. 4—9. a. feljegyzett elidagenitési és megterhelési tilalom utóörökletési jogra tekintet nélkül, még pedig a 2. rsz. 518. hrsz. sz. 1600 kor., a 3. rsz. 1947/109 hrsz. sz. 26 kor., a 4. rsz. 2306/6. hrsz. sz. 18 kor., összesen 1644 koronában megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határnapul 1912. évi deczember hó 4-dik napjának délelőtt 10 órája Tövis község házához kitűztetik, a hivatalos órák alatt a kir. telekkönyvi hatóság a fentebb említett község házában megtekinthető az alábbi feltételek alatt:

1. Ezen az árverésen a hirdetményben körülírt ingatlanok kikiáltási ár  $\frac{2}{3}$ -ánál alacsonyabb árban el nem adatik és a vevő a bánatpénzt a vhn. 25. §-ában említett esetben kiegészíteni köteles.

2. Az árverési szándékozók az 1908. évi XLI. t.-oz. 21. §-ában említettek kivételével tartoznak az ingatlanok becsértékének 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LXI. t.-oz. 42. §. szerinti óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy a 140. §. értelmében bíróságnál történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő tartozik a vételárat 2—3 egyenlő részletben 15 30 és 45 — 30 és 60 nap alatt minden egyes árverési részlet után, az árverésnapjától számítandó 5% kamattal együtt szabályszerű kérvény mellett a helyi kir. adóhivatal mint bírósági letéti hivatalnál befizetni.

A kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság. Nagyenyeden, 1912. évi június hó 11-én.

**Dr. Bottlik István,**

A kiadvány hitelűl: kir. járásbíró.

**Kaba János,** tkkvezető.

294 1—1



2110—1912. sz.

## Pályázati hirdetmény.

A szabályszerűen elfogadott lemondás következtében végleg megürült és évi 1000 korona, 200 korona lakbérrel és 100 korona fuvar- és napidij átalánnyal rendszeresített és marhalevel kezeléssel és összekötött **Soros-benedeki körjegyzői** állásra ezennel pályázatot hirdetek, és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy szükséges minősítési okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket a fennálló szabályok szerint előírt uton hozzám **1912 évi október hó 25-ig** multhatlanul adják be.

A választás napját később fogom kitűzni.  
Tóvis, 1912. szeptember hó 30-án.

296 3—3 Dr. Tókos Géza, főszoigabíró

## ALMA

**első minőségű, válogatott a legjobb fajtákból, három méter-mázsa eladó.** Hogy hol? megmondja a kiadóhivatal.



## Egy nagy szoba

külön bejáratú, **esetleg butorozva** (világítás és fűtéssel) **azonnal kiadó** Kovács Gyula-utczában épült új házban. Értekezhetni: **Bresztowszky Károly,** vagy **Földes Ede** urnál.



4036—1912. tkvi. sz.

## Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Larcher Károly nagyszobeni ügyvéd által képviselt Nagyszobeni Általános Takarékpénztár részvénytársaság végrehajtónak Király Ferenc és neje Balogh Agnes végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 800 kor. 73 fill. tőke és jár., valamint ezen árverési kérésért ezuttal megállapított 25 kor. és a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. LX. t.-ez. 144. §. alapján és a 146. §. értelmében a gyulafehérvári kir. törvényszék területén levő és a nagyenyedi kir. járásbíró területébe eső a nagyenyedi 1174 sz. tjkvben A + 1. rsz. 2402. hrsz. a végrehajtást szenvedők nevén felvett Sétator-utczában levő házra és telekre a 2400 kor. kikiáltási árban elrendeltetik.

1. A fennebb megjelölt ingatlanok az **1912. évi október hó 30-ik napján** délelőtti 8 órákor alulírott telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adatnak.

2. Árverezni szándékozó az 1908. évi XLI. t.-ez. 21. §-ában említettek kivételével tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10 %-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. törvények 42. §-ában jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. évi LX. t.-ez. 170. §. értelmében a bíróságnál bírói letétbe történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű letéti elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni, mert ellenesetben az árverés az 1908. évi XLI. t.-ez. 25. §-a értelmében fog folytatattani.

A kir. járásbíró, mint tkvi hatóság.  
Nagyenyeden, 1912. évi július hó 6-án.

Dr. Bottlik István,

kir. jbró.

A kiadvány hiteleül:  
**Kaba János,**  
tkkvezető.

297 1—1

4005—1912. tkvi. sz.

## Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Müller Jenő ügyvéd által képviselt Nagyszobeni Általános Takarékpénztár végrehajtónak Lodromán Zacharia kisaknai lakos és öz. Jójka Juana férj. Lodromán Mária né által képviselt kiskoru Lodromán Melintya, János, Jeromos, Tivadar és Szilvia buzásboesárdi lakosok végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árverés 400 kor. tőke, ennek 1909. évi január hó 4. napjától járó 8% kamata, eddig összesen megállapított 57 korona 90 fill. per- és végrehajtási költség, valamint ezen árverési kérésért ezuttal megállapított 19 kor. és a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. LX. t.-ez. 144. §. alapján és a 146. §. értelmében a gyulafehérvári kir. törvényszék területén és a nagyenyedi kir. járásbíró területébe eső a kisaknai 19. sz. tjkvben A + 1-6. rsz. a foglalt végrehajtást szenvedők Lodromán Zacharia, kiskoru Lodromán Melintya, János, Jeromos, Tivadar és Szilvia tulajdonú fölveti ingatlanra, C. 6. a. öz. Lodromán Mária né Jójka Juana javára bekebelezett haszonélvezeti jog fenntartásával még pedig az 1. rsz. 3637. hrsz. sz. 333 kor., a 2. rsz. 347. hrsz. sz. 212 kor., 3 rsz. 538. hrsz. sz. 265. kor., 4. rsz. 664. hrsz. sz. 35 kor., 5. rsz. 665. hrsz. sz. 197 kor. 6. rsz. 666. hrsz. sz. 38. kor., összesen 1075 koronában megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

1. A fennebb megjelölt ingatlanok az **1912. évi december hó 2-ik napján** délelőtti 10 órákor Kisakna község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a hirdetményben körülírt ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adatnak.

2. Árverezni szándékozó az 1908. évi XLI. t.-ez. 21. §-ában említettek kivételével tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-ez. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. évi LX. t.-ez. 170 §-a értelmében a bíróságnál bírói letétbe történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű letéti elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni, — mert ellenesetben az árverés az 1908. évi XLI. t.-ez. 25. §-a értelmében fog folytatattani.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.  
Nagyenyeden, 1912. évi június hó 19-én.

Dr. Bottlik János,

kir. járásbíró.

A kiadvány hiteleül:  
**Kaba János,**  
kir. tkkvezető.

282 1—1

729—1912. végrh. szám.

## Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-ez. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a balázsfalvi kir. járásbírósnak 1909. évi V. 703/4. számú végzése következtében Dr. Nesztor Lőrincz ügyvéd által képviselt Schaffend Oswald özég javára 1905 korona 60 f s jár. erejéig 1911 évi október 9-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 774 koronára becsült következő ingóságok, u. m. vas kemencék, vas ekék, vas rudak és vas számszámok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. járásbíró 1909-ik évi V. 703/5. számú végzése folytán 1905 kor. 60 f. tőkekövetelés, ennek 1909. évi december 1. napjától járó 5%-os kamatai, és eddig összesen 176 kor. 40 fillérből bíróilag már megállapított költségek erejéig, Balázsfalván leendő eszközésére **1912. évi október hó 16-ik napjának** délután 4 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozó ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-ez. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérnek, szükség esetén becsáron alul is el fog-nak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatják s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-ez. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Balázsfalva, 1912. évi október hó 4. napján.

Szigethy Károly,

kir. bír. végrehajtó.

303 1—1

## Cserépkályhákat

## és takaréktűzhelyeket

hazai valamint külföldi gyártmányuakat gyorsan és pontosan elkészítik meg rendelés szerint. Átrakásokat, javításokat és e szakmába vágó munkákat elvállalok jutányos árak mellett.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri tisztelettel

ifj. Biró János, kályhás

Nagyenyed, Tóth-u. 63 szám

243 7—



## Kút és vasbeton

## átereszek készítése.

Elvállalok és legrövidebb időn belül elkészítetek minden méretű vasbeton gyűrűkből előállított kutakat oldal vízlefolyással, valamint vasbeton átereszeket a legolcsóbb árban.

A vasbeton gyűrűket a helyszínén saját magam gyártom leg-szilárdabb cement keverékből. A víz feltétlen tisztább, jobb és hidegebb mint minden másfajta kutakban. Általam készített kutakért a legmesszebbmenő jótállást vállalok.

Igen tisztelt építőfeleim, hogy **kényelmesebben juthassanak vasbeton kutakhoz, csekély havi részletfizetés mellett is elvállalom.**

Megrendelés és felvilágosításokért kérem **Benyovics Mór** fakeskedő irodájába fordulni bármely időben.

Tisztelettel

ifj. Székely János  
Nagyenyed.

Költségvetéssel a helyszínen  
díjmentesen szolgálók.

144 25—25